

ЗАКАРПАТСЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ Створ. 1945 у будинку колиш. адм. комітат. упр. (нині [Закарпатський обласний художній музей ім. Й. Бокшая](#), пам'ятка архітектури поч. 19 ст.) на базі етногр. та природн. колекцій Ужгород. земського музею (діяв від 1929) та музею товариства «Просвіта» (1928). Від 1947 розташ. в Ужгород. замку 13-18 ст. 1948 відкрито 1-у експозицію. 1950 його поповнено унікал. археол. та істор. колекціями колиш. Мукачів. музею ім. Т. Легоцького (1924). Нині музей здійснює н.-д., збиральниц.-пошук., експозиц., наук.-просвітн., пам'яткоохоронну та наук.-метод. діяльність. Експозиції: природи, археології, історії, духов. культури, холод. і вогнепал. зброї 14-20 ст., нар. одягу, муз. інструментів, історії замку і Ужгорода, стародруків, музей-кімната А. Волошина, «Закарпаття між двома світовими війнами». У фондах — 120 тис. експонатів. Серед найцінніших — кам'яні знаряддя праці давньої людини, бронз. вироби 13-12 ст. до н. е. (понад 3 тис. од.), рим., австрій., угор., чес., польс., укр., рос. та ін. грош. знаки (понад 13 тис.), холодна та вогнепал. зброя 14 — поч. 20 ст., вироби цехових ремісників 16-18 ст., художнє і побут. литво Фрідешів., Довжан., Кобилиц.-Полян., Тур'є-Реметів. залізооброб. заводів 18-19 ст., рукописні «Мукачівський псалтир» (14 ст.), «Королівське Євангеліє» (1401), слов'ян. стародруки «Біблія руська» (1519) Ф. Скорини, «Острозька біблія» (1581) І. Федорова, «Лексикон

Славяноруський» (1627) П. Беринди, стародруки 17-18 ст. (понад 200), рідкісна періодика серед. 19 — 1-ї пол. 20 ст., світліни та документи 1918-19, 1938-39, 1944-45, 1989-91, нар. муз. інструменти та нар. одяг Закарпаття 19 — 1-ї пол. 20 ст. Серед унікал. природн. експонатів — скам'янілий скелет риби-тунця (46 млн р.), рештки мор. їжаків, молюсків, кістки та зуби мамонта, печер. ведмедя, гігант. оленя, зубра. Функціонує наук. б-ка. Музейні працівники проводять щорічні наук. конф., видають період. збірники (дослідж. з історії, етнографії, археології, природознавства), буклети, довідники, каталоги, здійснюють комплексне краєзнавче обстеження сіл Закарп. обл. Налагоджено контакти з музеєм ім. А. Йоші (м. Ніредьгаза, Угорщина), Нац. музеєм Будапешта, краєзнав. музеєм м. Требішов, музеєм укр.-рус. культури у м. Свидник (обидва — Словаччина), культ.-осв. та нац.-культ. товариствами. Перший дир. — І. Коломієць, від 1988 — В. Шеба.

Рекомендована література

1. Федака П. Закарпатський краєзнавчий музей на відтинку своєї півстолітньої історії // Наук. зб. Закарп. краєзнав. музею. 1996. Вип. 2;
2. Його ж. Пам'ятки Замкової гори. Уж., 2000.

[П. М. Федака](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Закарпатський краєзнавчий музей / П. М. Федака // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-14621>. — Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).